MORDESTERN

Z poznámky, kterou pořídil vrchnostenský úřad v Plasích u Plzně v roce 1841, plyne následující: Páter Celestin Werner, poslední cisterciácký opat a profesor ze zrušeného plaského konventu, prý odevzdal sloužícímu svému Schisselovi na smrtelné posteli železný husitský palcát s těmito slovy: *„Zde dostáváš na památku zbraň, kterou vládl český rebel Žižka, se kterou mnozí moji duchovní bratři svůj život ztratili a zabiti byli. Tento strašlivý nástroj byl až do zrušení kláštera pečlivě opatrován v kapli konventu a od té doby přechází od jednoho bratra na druhého. Já jsem nyní ten poslední, který ho má v držení. Vezmi ho a opatruj až do své smrti a řádným způsobem s ním nalož, až nastane konec Tvých dní.“*

Tento zápis je dosud bočním pramenem skutečnosti, že cisterciáci uchovávali ve své klášterní kapli od roku 1424 až do roku 1785, kdy byl klášter výnosem císaře Josefa II. zrušen, po celých 361 let originální palcát Jana Žižky z Trocnova (nar. kolem 1360 - zemř. 11. 10. 1424). Podívejme se nyní na tuto podivnou rekvizitu.

Fotoreport: Žižkův vraždící palcát slavil narozeniny s Debustrolem i novými F.O.B. - 04. 10. 2013

https://www.youtube.com/watch?v=QGe9poquiL4&list=UUN2MXtNN3XUdT75QzwHF61A&index=4

Klid plaského konventu vede k zamyšlení. Položme si nyní tyto otázky:

1) Jak se dostal Žižkův palcát k cisterciákům?
2) Jaký byl další osud vzácné husitské relikvie?
3) Může být palcát skutečně Žižkův?

Poslední otázku ponechme zatím v ústraní a věnujme se prvním dvěma bodům.

Žižkův palcát od cisterciáků

Ad1)

a) Cisterciáci mohli k palcátu přijít po nezdařeném plzeňském tažení táboritů v roce 1424, kdy byli nuceni ustoupit přes Plasy k Žatci a dál k Labi. Teprve u Kostelce n. Labem byli obkrouženi nepřáteli ze všech stran. Přesto se Žižkovi podařilo vyvést své vojsko za Labe a vytáhnout své pronásledovatele až k Malešovu, kde se jim postavil a výsledek už víme. Mohl jej ztratit při dlouhém ústupu.

b) mohli se k palcátu dostat až po podivně rychlém skonu u Přibyslavi dne 11. 10. 1424, pokud by jej Prokop Holý odmítl převzít.

c) po Časlavi od naštvaného Ferdinanda I., kterého palcát vyděsil svým pádem během modliteb. Byl totiž umístěn nad hrobem Jana Žižky ve zdejším kostele Sv. Petra a Pavla. Ferdinand si tehdy povzdechl: *„Ještě i po smrti straší,“* a vzal jej do své úschovy. (Šlo pravděpodobně o Ferdinanda II.)

d) cisterciáci jej získali náhodnou koupí do muzea plaských kuriozit umístěného v přízemí bočního traktu prelatury (dnešní byt kastelánského synka Petra).

Něco tady ale nehraje. Zápis o předání Žižkova palcátu opatem Wernerem jeho sluhovi je datován rokem 1841, avšak Werner umírá již roku 1813. Domnívám se, že jde o pozdější zápis sluhy Schissela, který chtěl upozornit na existenci palcátu. Proč? Neměl totiž čisté svědomí, protože palcát prodal a - my víme komu. O to víc, že šlo o osobu „nečistou“ a sluha tak porušil slib daný zemřelému opatovi.

V roce 1826 kupuje klášter konzervativní Evropan tělem a duší, kníže Metternich.

Kníže Lothar Metternich

Správcem a kustodem uměleckých sbírek a nově založeného kabinetu kuriozit knížete Metternicha se stává podpisem smlouvy ze dne 12. 9. 1827 **Karel Huss**. Ten již 20. 5. 1828 odváží z Chebu svou sbírku nově založeného kabinetu, kterou knížeti osobně věnoval (Cheb sbírku odmítl). Jeho rukopisy se tak staly součástí kynžvartské knihovny, která se postupně rozrostla na více než 10.000 děl, obsažených v 37.000 svazcích. Stal se tak správcem a kustodem jednoho z prvních zámeckých muzeí ve střední Evropě. A jím zůstal až do své smrti v roce 1838. Pochován byl na hřbitově v Kynžvartu na úpatí Císařského (dnes Slavkovského) lesa. Jeho hrob se ale nedochoval, protože kříž označující hrob zmizel.

Podle položkové evidence přesouvané sbírky, lze dovodit, že Žižkův palcát se ve sbírce již nacházel pod popiskou „kvedlačka“ s č. Z-362. Nedivme se, že tohoto výjimečného muže s výjimečným příjmením kališníkův palcát zaujal a odkoupil ho od hloupého sysla, tedy Schissela.

Pamětníci rodiny Hussovi skutečně vyvozovali svůj původ od bratra Mistra Jana. Nyní poskytnu ctěnému publiku hádanku k rodině Hussově. *Zkuste hádat původní profesi Karla Hussa a jeho rodiny.*

Začněme zeširoka u jeho slavného předka. V roce 1404 se Mistr Jan Hus účastnil vojenského tažení vedeného arcibiskupem Zbyňkem Zajícem z Hasenburku proti opovědníkovi Václava IV. a lapkovi **Janu** Zoulovi z Ostředku. Dobydou dva hrady v Posázaví obsazené jeho posádkou - Dubou a Čejchanův Hrádek, zajmou Zoulu a jeho padesát druhů. Všichni jsou odsouzeni k trestu smrti. Na Šibeniční vrch k popravišti ho doprovází Jan Hus a dokáže na něj zapůsobit tak, že otrlý a drsný válečník, odsouzený zemský zhoubce, před popravou zvolá: *„Svatá obci, prosímť Vás, poproste za mě Pána Boha.“* Bylo to působivé, když před očima arcibiskupa došlo zásluhou misijní služby Mistra Jana k obrácení tohoto hříšníka.

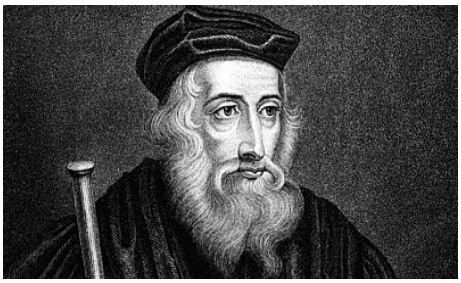

Mistr Jan Hus s hodnostní hůlkou

Vraťme se však zpět k povolání Karla Hussa. *Kolegu Ducha poprosím nyní o asistenci jako delikventa.*
Popravce: *"Buď pochválen Pán Ježíš Kristus."*
Delikvent velice dojat odpověděl: *"Na věky věkův amen."*
Popravce: *"Milý Karle, přicházím, abych ho navštívil a se mu ukázal. Jsem ten, který musí na něm rozsudek smrti vykonati."*
Delikvent: *"Tak"*, pravil - pohlížeje na kata strnule.
Popravce: *"Jestlipak se také on k svému konci náležitě připravil?"*
Delikvent: *"Ano, toto je obraz mého Spasitele, který mi, jak doufám, bude milosrdný a laskavý. Uznávám své velké hříchy a zvláště lituji svého velkého zločinu, který jsem spáchal na nevinném Gerstnerovi."*
Popravce: *"To jest, milý příteli, pravá příprava a bezpečná cesta k lepšímu životu. Zůstal jen odhodlaným a dobré věci věrným, smrt bude po kratičkém utrpení příjemnou."*
Delikvent: *"Kdo by rád nezemřel, milý Bože, když mám tak dobrotivého pána po svém boku. Já jsem si tu moji zaslouženou smrt představoval daleko bolestněji. Očekával jsem ukrutnosti, ale teď je vše zapomenuto."*
Popravce:*"Ukrutností jsem dalek. Vykonám jen to, co mi soudní úřad ukládá. Nic víc a nic méně. Žádné mučení, anebo podle pověr nezkušených lidí lecjaké trápení, po zcela krátké přípravě je vše v několika minutách odbyto."*
Delikvent: *"Díky boží prozřetelnosti a také díky Vám za útěchu a ponaučení. Nyní rád a s radostí půjdu na smrt."* Všichni přítomní, zejména paničky, hořce soustrastí slzeli.
Popravce: *"Nuže, milý Karle, Bůh ho posilni v jeho dobrém předsevzetí a mocná jeho ruka podporujiž ho až do konce. Potěš ho Bůh."*

Ano, v roce 1822 vykonal **poslední chebský kat Karel Huss** na hradu Loket popravu na odsouzeném

Karlu Hainsovi. Ten byl krátce předtím odsouzen za úkladnou vraždu souseda, kterému dlužil peníze.

Následující den po této rozmluvě, o desáté hodině dopoledne byl odsouzený Karel Hains vyveden průvodem k popravě. Předtím byl velebným pánem Seifertem k poslední cestě připraven. A pak se justiční pan rada obrátil k popravci a delikventa mu předal: *"Vykonám svoji povinnost co nejbedlivěji, podle moci a práva mi propůjčeného,"* řekl kat.
Delikvent: *"Prosím, abych směl svoji poslední cestu vykonati pěšky, jelikož se cítím dostatečně silným. Vykupitel Ježíš Kristus musel také až na popraviště - nesa těžký kříž - pěšky. A já, velký zločinec, bych měl jeti?"* Tak se v doprovodu vojska a mnoha lidí z okolí vydal průvod na nedaleký vrch, který za popravní místo byl vybrán. Konečně průvod došel na místo. A po napomenutí knězově skonal delikvent klidně, jen několikráte sebou trhnul.

Odsouzený Karel Hains (zvaný Rummenigge) ukopal 16. 4. 1822 právního úředníka Matyáše Gerstnera před jedenáctou hodinou dopoledne. Záznam rozhovoru s katem Hussem v předvečer popravy i popis popravy se nám dochoval v "Chebské kronice" a byl určen jako varování zkaženým lidem. Kronikář i mistr popravčí v jedné osobě byl hluboce věřícím a v pravdě založeným člověkem, jako jeho předek. Odsouzeného lotra jen nezabíjel, nýbrž ho vypravoval k jeho poslední cestě a připravoval na život posmrtný. Poslední dny a hodiny před vlastní popravou odsouzený neměl ani příliš času, zabývat se černými myšlenkami na smrt. Karel Huss ho zaměstnával přípravou jeho role v popravčím divadle. Odsouzený se ji musel naučit nazpaměť, aby přijal milost. Kat s ním text několikrát zkoušel, opravoval ho, vysvětloval.

Karel Huss (3. 1. 1761, Most – 19. 12. 1838, Kynžvart) byl český kat a sběratel. Narodil se v české katovské rodině. Rodina se snažila, aby nemusel vykonávat katovské řemeslo, ale nakonec se i on stal katem, stejně jako jím byl i jeho otec Jan Pavel Huss. Ačkoli pocházel z devíti dětí, naživu zůstal jen Karel a jeho dvě sestry. Do školy chodil na mostecké piaristické gymnázium, kde patřil k nadaným a pilným žákům. Když se ale později spolužáci a vyučující dozvěděli, z jaké rodiny pochází, začali jím pohrdat a fyzicky ho napadat. Přesto mu otec zakázal školu opustit a obstaral mu navíc soukromého učitele. Učil se čtení, psaní, latině, přírodním vědám a dalším potřebným vědám. Největší jeho láskou byla botanika. A protože se jeho otec se vyznal v léčení a byl výborným zvěrolékařem, učil se od něj vše o přípravě léčivých nápojů a mastí. Svoji první popravu vykonal Karel v roce 1776 ještě pod dohledem otce- oběsil kostelního zloděje. V roce 1779 odešel na zkušenou do Drážďan a poté do Chebu, kde byl katem jeho strýc Karel Illián Huss. Strýc byl již starý a slabý, a proto byl Karel 16. 4. 1781 jmenován v Chebu novým městským katem.

Zde se seznámil s Žofií, dcerou bohatého chebského pekaře. I přes zákaz svých rodičů, ačkoli byla o 20 let starší od Karla a nedostala rodičovské požehnání, se Žofie za Karla Hussa dne 8. 9. 1782 provdala v kostelíku sv. Michala v Chebu. Manželství zůstalo bezdětné.

Když císař Josef II. zrušil trest smrti, byl propuštěn, a tak se dal na léčení nemocných. V tomto oboru se vyznal a brzy získal vynikající pověst, což mu ale přineslo jenom problémy. Lékaři, lékarníci i lazebníci si městské radě stěžovali, že je připravuje o zákazníky a zisky. V listopadu 1789 byla funkce popravčího obnovena a Karel Huss byl znovu přijat na toto místo, ne aby popravoval, ale aby veřejně vypaloval odsouzencům znamení hanby.

V té době se vztah okolí k Hussovi začal pomalu měnit. Lidé se mu už tolik nevyhýbali. Mezi občany města zvolna nabýval pověsti učence. Začal studovat historii a prostudoval prakticky všechny dostupné prameny k dějinám města Chebu. Svá zjištění shromáždil do rozsáhlé ilustrované kroniky a znalosti folklóru do rukopisu *„O pověrách“.* Karel Huss začal sbírat starožitnosti, přírodniny a mince. Sbírky shromažďoval ve stísněných prostorách katovny, která měla pouze malou předsíň a dvě místnosti. Ve skříních a policích měl vystaveny minerály, horniny, mušle, vycpané ptáky, vzácná dřeva, staré zbraně, helmy, brnění, mučidla, vlastní i zděděné popravčí meče. Malé muzeum v katovně se stalo známým a začali sem chodit návštěvníci i lidé z nejvyšších kruhů. S Johannem Wolfgangem Goethem, se dokonce přátelil. Přes třicet let se věnoval sběratelské činnosti, která ho velmi těšila.

Po smrti své ženy Žofie (3. 12. 1824) se přestal stýkat s okolím a věnoval se jen svým sbírkám. Začal se zamýšlet nad dalším osudem sbírky, uvědomoval si cenu nashromážděných předmětů jako celku a obával se, aby po jeho smrti sbírka nebyla zničena. Proto nabídl svou sbírku městu Chebu, ale neuspěl. Magistrátní rada Grüner se proto obrátil rovnou na knížete Metternicha, který o sbírku a kata projevil zájem. Aby spojení popravčího s jeho Jasností knížetem nebudilo rozpaky, rezignoval Huss na své služby městu a na návrh rady Grünera byl přijat do měšťanského stavu. Teprve poté se mohl stát kustodem uměleckých sbírek nově založeného kabinetu na zámku Kynžvart.

Jestliže Mistr Jan Hus a Karel Huss vedli odsouzence svým osobním postojem, cítěním a konáním k „věčné pokoře“, není to možno říct o odsouzení Jana Husi v Kostnici. Jan, který žádný glejt od císaře Zikmunda do ruky nedostal, jen příslib (devizový), jel do Kostnice nakonec dobrovolně. Před odjezdem byl varován krakoveckým ševcem Ondřejem Polákem takto: *“Bůh s Tebou. Zdá se mi, že se nevrátíš.“*

Po příjezdu do Kostnice nebyla situace tak vyhrocená, postupně však gradovala zásluhou navrhovatele procesu, českého prokurátora, kněze od sv. Vojtěcha v Jirchářích na Novém Městě Pražském a neúnavného prospěcháře Michala de Causis (Urválek? Brožová?) a bývalého Husova přítele a kališnického propapežského odpadlíka Štěpána z Pálče (Fierlinger?).

„Hned po Husově příjezdu šli páni Jan z Chlumu a *Jindřich Lacembok k papeži, oznámit jemu přítomnost Mistra Jana a poprosit ho o potřebnou ochranu. Ten slíbil, že nedá Husovi v ničem ukřivditi, ani nedá nepokojiti jeho, třebas by prý jemu i vlastního bratra zabil; interdiktu ale naň vydaného zrušiti nechtěl."*

"Cožpak já mohu? Všechno stejně dělají vaši, Češi!" řekl údajně Čechům papež Jan XXIII.

Ano, české udavačství kvete v každém věku a čase.

Michal de Causis a spol. měli o čem přemýšlet. *„Cože? Hus tedy může svobodně vycházet z domu, navštěvovat kostely, veřejně hlásat kacířství a sloužit mši?. Proslýchalo se, že příští neděli bude kázat v katedrále, a každému, kdo přijde, prý dá po dukátu, považte, po dukátu!“* Dobré české udavačské duše opět zapracovaly, o to kvalifikovaněji, že byly navíc mistry církevního práva a jejich hlasy měly tudíž patřičnou váhu. Za zavřenými dveřmi biskupského paláce se mohla rozjet vzrušená skrytá jednání. O výsledku se Hus dozvěděl 9. listopadu, kdy mu bylo sděleno, že má domácí vězení. Rozhodně si to nemá mistr Hus vykládat ve zlém, papež má pouze obavy z možného pohoršení a pobouření lidu. Uplynul první týden Janovy pobytu - a už tu byly první vážné komplikace - a neměly přestat.

"Když řečený mistr Jan Hus pobýval v Kostnici asi půl čtvrté neděle," sděluje nám ve své *Zprávě Petr z Mladoňovic, "povídalo se po městě, že byl mistr Hus vyvezen z města na voze, na němž se vozilo seno, ale nebyla to pravda. Bylo to totiž takto: čeledínové, kteří jezdili s řečeným vozem na seno, nesundali z vozu plachtu neboli přikrývku (obecně šperloch). Teprve po dvou nebo třech jízdách ji sňali a bez toho přikrytí opět seno vezli. Z toho tehdy někteří se domýšleli nebo se povídalo, že mistr Hus byl již z města v senu vyvezen a tak že vyvázl. Kdyby však byl vskutku vyvázl, nikdy byl nebyl býval zatčen a pouty spoután, ani nakonec od nich odsouzen."*

Takže výmysl? Naprostý bulvár. Mělo se to přihodit v pětadvacátý Janův den v Kostnici, tedy 28. listopadu 1414. Městem se rychlostí blesku rozšířila senzační zpráva: „Český kacíř uprchl! Pod fůrou sena se nechal vyvézt z města! A dobře opatřen jídlem a pitím“. Husovi přišel ten planý poplach směšný. Takovou šeptandu vždycky někdo začne. Spustí ji záměrně. Michal de Causis to zařídil dobře. Mistrův oběd přerušuje návštěva kostnického purkmistra, doprovázeného dvěma biskupy. Ti tři přišli s pozváním na schůzku s kardinály.

"Kardinálové, kteří tehdy byli v Kostnici, poštváni protivníky Jana Husa, totiž Pálčem a Michalem de Causis. Prý mistr Jan již dříve si přál s kardinály mluviti, že jsou nyní ochotni ho vyslechnouti. Pan Jan z Chlumu nejdříve vstav, mluvil s nimi velmi zlostně řka: "Víte-li důstojní otcové, kterak a jakým způsobem sem přišel mistr Jan Hus? Jestliže ne, já vám tedy povím. Když jsme byli my, totiž já a pan Václav z Dubé ve Furlánsku (tj. kousek od Benátek), s naším králem Zikmundem a měli jsme v úmyslu vrátit se do rodného království, tehdy nám nařídil, abychom mistra Jana ujistili jeho ochranným průvodním listem a tak aby přišel k tomuto koncilu. Pročež vězte, abyste nečinili nic proti cti našeho pána!´ A purkmistrovi řekl německy: ´Vy vězte, že kdyby ďábel přišel k projednávání své pře, i on by musel býti pravdivě slyšán!´ A nadto řekl pan z Chlumu biskupům: ´Pan král pravil ještě, že bude-li Jan Hus bude souhlasiti s cestou do Kostnice, abychom mu řekli, že nemá o oné věci s nikým nemluvil, než s pomocí Boží sám přijde do Kostnice.´"

Každý se houpeme jinak.

A tak to dopadlo.

Ochránce Husa Jan z Chlumu je postavou z divadelní hry Václava Klimenta Klicpery „Jan za chrta dán“, kterou jsme v roce 2011 hráli na Točníku.

„Veškeré naše snažení je pohrouženo v kalu světském,“ pravil Mistr Jan, kráčeje svou cestu poslední. Během ní zpíval Žalmy, poděkoval svým věznitelům i katům a spoutaný již u kůlu další Žalmy zpíval *„Dnes vesele chci zemříti.“* A pak: *„Kriste, synu Boha živého, smiluj se nade mnou.“* (Exkurz autora: „Zde bych chtěl připomenout báseň Viktora Huga „Jan Hus a kat“, kdy Jan Hus žárem olizován hranicí, vzhlédne k nebi a ku katu šeptne poselství -´Chudáku!´). A z plamenů a kouře zaznělo jako poslední *„Svatá prostoto.“* Přesto se domnívám, že poslední povzdech zněl takto: *„Svatá, pros toto!“* A tak nás se svým skonem Mistr Jan Hus svázal dvěma tajemstvími.

1) nevíme, kdo je tou Svatou, ke které se před Pánem obracel? Nebo poznal snad, že Bůh je žena? 2) co chtěl vyprosit Mistr Jan před Věčností?

Pochyby, kdo je Věčností a co se dá před ní vyprosit, zůstalo našim tajemstvím a nadějí.

Husův popel

dva mučedníci Jan a Jeroným

Než Jeroným Pražský v ohni následoval svého druha, najdeme je společně v roce 1412 na hradu Žebrák během věroučném hádání (odpustky) svolaném Václavem IV. Jeroným podpoří Mistra Jana jako obvykle divadelním představením, při kterém přijede na oslu na hrad a volá: *„Jeruzalém, Žebrák, žebrák.“* Krále Václava IV. to tak rozesměje, že dá mistrům za pravdu. My, všichni z Točníku, známe tuto historku z reálu, kdy byla mistrně mesiášsky ztvárněna Jindřichem Švarcem. K svému vjezdu do hradu Točníku využil osla Emila s výkřiky: *„Jeruzalém, Točník, Točník…“* a dotvořil úsměvným povzdechem: “Jako tenkrát.“ Ostatně poslechněme si to v jeho písni.

"Točník obtočí celé dějiny,
Pak ho poznají všechny krajiny,
Jeruzalém, Jeruzalém, Nový Jeruzalém,
Točník, Točník."

Vraťme se však Žižkovu palcátu, hlídaném cisterciáckými mnichy v plaském kláštеře, pak sluhou Celestina Wernera Schisselem, poté katem Karlem Hussem a dalšími správci metternichovské sbírky (Auer, Rath), a také odsunutým politikem Josefem Smrkovským po roce 1945 (poznamenání autora: Josef Smrkovský zabránil plundrování metternichovských sbírek po válce a v šedesátých letech se zapojil do záchrany originálu „Máje“ Karla Hynka Máchy a výzkumu Rukopisů Královedvorského a Zelenohorského).

Josef Smrkovský

idealizující obrázek Jana Žižky Mistra Alše

Jednoznačné zprávy o Janu Žižkovi zahrnují období pěti let, od defenestrace po jeho smrt. Veškerá jeho sláva a neporazitelnost plyne z této doby, kdy byl Žižka stále „v poli.“ A to dva roky z těchto pěti byl slepý na obě oči. Obdivuhodné.

Po mnoha vítězstvích Jana Žižku prohlásili vlastní lidé za zemského škůdce a rozhodli se proti němu zakročit. Byli to hlavně Pražané, vedení Žižkovým dřívějším přítelem Miletínkem. Poprvé proti sobě stála vojska se stejnou taktikou a zkušenostmi. Vojska se setkala v Kuklenech poblíž Strachova dvora

u Hradce Králové 4. 8. 1423. Nebudu bitvu rozebírat, stačí, že Žižka opět vyhrál. Přesto se chci zmínit o jedné skutečnosti. Když se vojska potkala, vyjel prý slepý vojevůdce před svůj voj a ubil palcátem kněze nesoucí Archu v čele hradeckého vojska. Zavřete oči a zkuste si představit, jak slepě ubíjíte třeba mne. Je to dost nepravděpodobné, o to více, že si za chvíli nastíníme podobu jeho palcátu.

Jan Žižka umírá za podivných událostí při trestné výpravě na Moravu pod hradem Přibyslaví. Jeho tělo bylo odvezeno do Hradce Králové a uloženo v chrámu sv. Ducha. Později bylo převezeno do Čáslavi a uloženo v kostele Sv. Petra a Pavla, kde v roce 1528 vyděsí Ferdinanda I. při modlitbě pád Žižkova palcátu. Ale je to tak? Podívejme se nyní na náš dnešní objev, kdy kunsthistorický kolega Jakubíček, mě upozornil na tato originální zobrazení Čáslavi, které uvedený pád palcátu vyvrací. První je z roku 1617, tedy dávno po smrti císaře Ferdinanda I. a před městem na Pražské cestě vidíme hrob Jana Žižky z Trocnova.

veduta Čáslavi 1617

Žižkův hrob

obrázek Žižky na stromě

Druhý obrázek je z roku 1637 a k hrobu přibyl ještě náhrobek.

veduta Čáslavi 1637

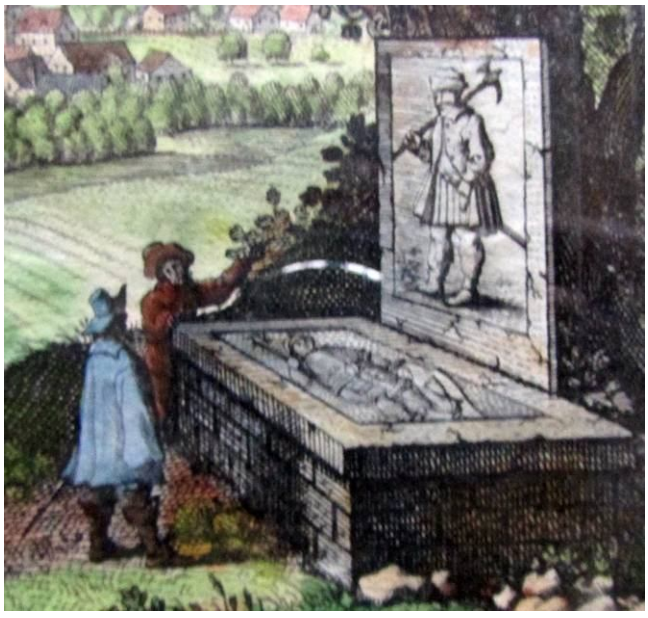

detail hrobu

Třetí obrázek je dokonce z roku 1650, tedy po Dlouhé válce a tím i s Tancem smrti.

veduta Čáslavi 1650

detail hrobu

Tanec smrti

Závěr: Modlící císař, pokud skutečně v Časlavi byl, je Ferdinand II., před kterým byly ostatky Jana Žižky do kostela sv. Petra a Pavla ukryty.

A nyní k další Žižkově záhadě.

ukázka ČT Neviditelní, 6. díl, čas 16,50´ (cca 1 minutu):
http://www.ceskatelevize.cz/ivysilani/10614999031-neviditelni/213512120340005

Návrh státního znaku Lva s Rakem vodníka Edy v podání Luďka Soboty je pro nás zajímavým dokladem. Podívejme se totiž na erb Jana Žižky z Trocnova.

A jak se Jan Žižka ke svému erbu dostal? Jeden z možných výkladů jeho jména se prý odvozuje z vodní žoužele, žížal. Byl snad Žižka opravdu vodník, tedy Neviditelný?

No, nebylo by to originální spojení…

Podívejme se nyní na názvy palcátu v jiných jazycích. Srbsky to zní originálně: paliča bulava, v italštině mazza ferrata, v angličtině je to poetičtější whirlbat nebo burlbat a v němčině streitkolben nebo někdy morgenstern (spíše pro řemdih).

Zaujalo mne poslední pojmenování „morgenstern“ – jitřní hvězda, jitřenka. Toto pojmenování vzniká pravděpodobně na konci 15. století, kdy palcáty získávají „péra“, tedy výčnělky, ostny, křidélka na hrotu. Tyto mladší palcáty byly větší, těžší a mohli sloužit k přímému boji. Spíš by se pro ně hodilo pojmenování „mordestern“.

Starší palcáty byly menších rozměrů. Nosili je vojevůdci a velící rytíři spíše jako odznak (označení) své hodnosti než jako zbraň. Měli je velitelé na taženích, rychtáři a také husitští hejtmani. Dokonce i Mistr Jan Hus jako rektor musel mít na cestách svoji hodnostní hůl. Pro tyto hodnostní hole by příslušelo spíše jitřní pojmenování, tedy „morgenstern.“

Neustálé zdůrazňování Jana Žižky a jeho úderných palcátových dovedností je tedy zkreslující a zaslouží si, drazí kolegové a návštěvníci, historickou revizi.

A nyní mi dovolte, abych Vám podal hmotný důkazní materiál, nalezený poblíž Žebráku a Točníku, jako relikt husitského obléhání hradů v roce 1425. Je jim skutečný hodnostní palcát Jana Žižky z Trocnova a Kalicha, který usvědčuje posledního plaského opata Celestina Wernera ze lži. **A to je hřích, drazí zúčastnění.**

Morgenstern!

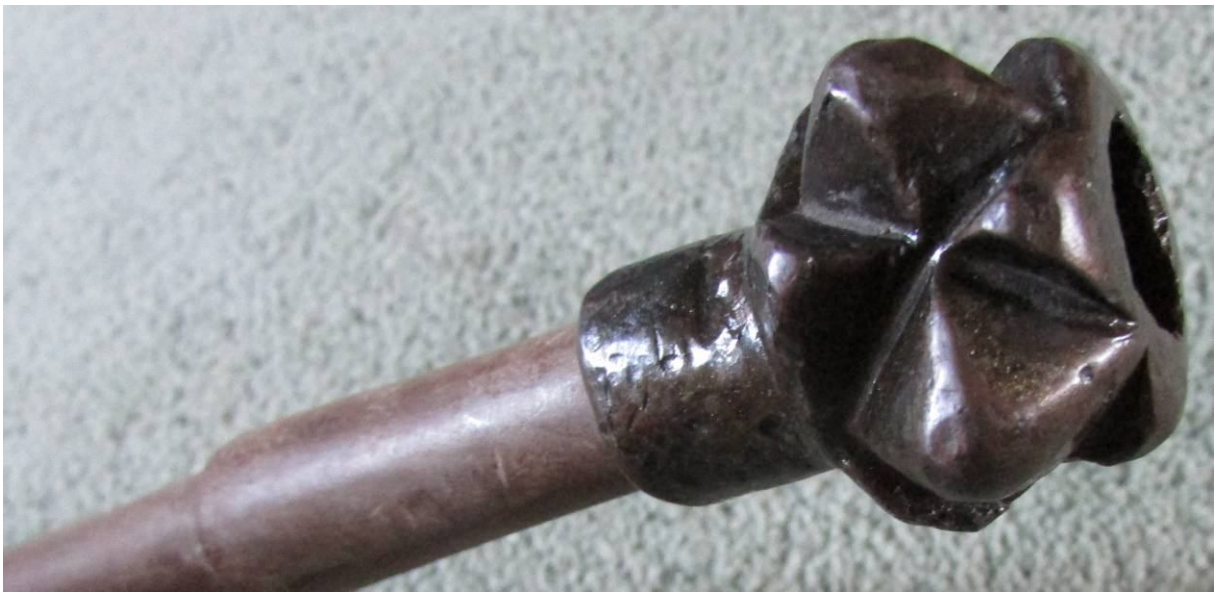

Motto: Morgenstern - *„Domov není místo, kde bydlíš, ale místo, kde Ti rozumějí.“*